

UN ENCÀRREC ESPECIAL

EL SENYOR AUGUSTO VA PASSAR DEVORA la carcassa sinistra d'un dels vaixells embarrancats a la badia de Mindelo i va sentir una fiblada al fetge. Sempre li havien causat impressió aquells cadàvers de vaixells, aquelles tones de ferro i acer que ara ja formaven part de la ciutat, com les múltiples faveles que hi anaven creixent i que en modificaven contínuament la fesomia. Territoris perillosos, els de les faveles, on per sort mai no el portaven els seus clients. Cap capverdà no tenia prou diners com per agafar un taxi privat i cap turista no gosava sortir del centre més que per fer la típica volta d'excursió a l'illa. Només en aquells moments, en les entrades i sortides de la ciutat, era quan el senyor Augusto travessava aquella proliferació de cases i de barris que anaven escampant-se per tots els racons de la badia i enfilant-se a poc a poc per les elevacions de terreny que emmarcaven la badia i el barri antic de la ciutat, concentrat a l'entorn de l'avinguda marginal —la que bordejava la línia de costa— i els quatre carrers compresos entre la rèplica

de la Torre de Belém i la plaça Nova—. Al senyor Augusto no li agradava Mindelo però era un dels pocs llocs on es podia guanyar mitjanament la vida.

Una vegada fora de la ciutat es va anar tranquil·litant i va notar com aquella pressió que se li havia instal·lat els darrers mesos al fetge anava calmant-se, com la seva respiració s'anava compassant, com anaven passant els quilòmetres que hi havia fins a l'aeroport en companyia tan sols dels estels i dels fars d'alguns dels altres cotxes que feien el mateix trajecte amb idèntica incertesa: saber si hauria arribat l'avió que esperava i amb ell els passatgers que havia de recollir, quatre francesos que responien al nom de Lamartine.

Al senyor Augusto el preocupava molt no arribar amb prou temps per poder fer una passadeta de drap al vehicle i així poder mostrar-lo ben lluent, impecable. Aquell cotxe era el seu màxim orgull, li havia costat moltes d'hores de feina poder comprar-lo i home pràctic com era, sabia que si el mantenia net i endreçat li duraria molt més. Consells pràctics que havia après a l'únic concessionari de Mindelo, on havia treballat de mosso de magatzem abans d'aventurar-se a la fascinant vida de conductor de taxi. Li agradaven els francesos, amb el seu punt de supèrbia, amb la seva elegància natural, i amb aquella parla que ell havia après molts d'anys enrere, a l'Aliança Francesa, quan es va adonar que sense parlar idiomes es podia sobreviure, però que parlant-ne tenia més opcions per fer negocis i això de cara al tremolós inici del sector turístic a l'illa era fonamental. I a

l'Àfrica, idiomes volia dir francès, la principal llengua franca dels països que els envoltaven. Però sobretot li queien bé els francesos perquè els considerava molt més cultes que no pas els anglesos.

La seva era una estranya teoria, especialment si tenim en compte que el senyor Augusto no havia sortit mai de Cap Verd, millor dit, mai no havia abandonat les illes de São Vicente, on treballava, i Santo Antão, on havia nascut, un trajecte que en ferri es podia fer en aproximadament una hora. Però no deixava de ser una teoria. Segons ell, el grau d'incultura d'un país europeu es podia mesurar per la qualitat de la seva lliga de futbol professional. Així les coses, anglesos, espanyols i italians, amb les tres lligues més fortes, corresponien a tres països on la cultura i especialment la literatura no entraven en el rànquing de prioritats de la majoria de la seva població. A Alemanya la qüestió cultural anava agafant el seu pes i la seva lliga ja només era la quarta millor del continent, mentre que en el cas de França o dels països centreeuropeus la qualitat del seu futbol era molt inferior a la de la seva passió per la cultura. El cas de Portugal era diferent, perquè sense tenir una gran lliga europea, el país vivia amb una passió tan intensa el futbol que era un fenomen curiós, però ell sempre explicava que "Portugal, si ho pensem bé, és com Grècia, dos extrems a Europa, i ja se sap que en els extrems les coses sempre es regeixen per un altre ordre, la passió i la desmesura", i així explicava la intensitat dels seguidors dels equips portuguesos i

grecs. També deixava clara que la seva és una teoria només aplicable a Europa, perquè a Amèrica del Sud el país més avançat culturalment, l'Argentina, també era el país amb més bojos pel futbol i amb més violència en els estadis, i ell ho atribuïa al fet que “un país com Argentina també és als extrems. A l'extrem del continent i a l'extrem d'haver d'arrossegar tota Amèrica del Sud no se sap ben bé de cap a on, però d'haver d'arrossegar-la, una responsabilitat que pesa molt i que ha de tenir vàlvules de sortida com el futbol i la violència”. El senyor Augusto havia explicat la seva teoria nombroses vegades als seus familiars i amics que sempre li deien que havia de llegir menys i que el consideraven un home una mica estrany, a la vegada que li recordaven el paper fonamental de nombrosos escriptors anglesos de diferents generacions i segles que servien per desmuntar qualsevol teoria al voltant de la incultura anglosaxona. “Per això m'agrada la literatura, perquè permet tantes interpretacions com lectors, perquè permet elaborar totes les teories sense haver de preocupar-se de la seva demostració científica.”

Potser sí que ho era, d'estrany. Un taxista amb estudis i un viu interès per la cultura no era precisament l'espècie animal que més abundava en una ciutat com Mindelo, i això el feia sentir-se bé. L'Augusto sempre deia que ell se sortia de la mitjana, que era un poc com Grècia o com Portugal o com l'Argentina, algú que era a l'extrem. Possiblement per això, per distingir-se de la resta, era l'únic taxista de la ciutat

que no es passejava amb una samarreta d'algun equip de futbol internacional sinó amb una elegant camisa que el feia semblar molt més europeu que no els seus companys de feina que anaven amb equipaments de l'Inter de Milà o del Barça o del Benfica. Ell anava en camisa i sempre duia un pedaç per netejar el cotxe i un llibre per llegir quan s'avorria.

A l'avió provinent de Sal li faltava quinze minuts per arribar a la seva destinació, li va dir un dels maleters que esperaven aquella arribada per marxar de cap a casa. El Luizão s'havia acabat fent amic de l'Augusto a força de veure's a l'aeroport de São Pedro i era el seu home de confiança allà dintre. Ho controlava tot i somreia feliç cada vegada que hi havia un endarreriment. El que per a tothom era una contrarietat per a ell era una alegria perquè la companyia els havia de pagar totes les hores de més que passaven a l'aeroport, i sempre reconeixia que "de vegades són la part principal del meu sou". Amb la informació contrastada, l'Augusto es va poder relaxar, va treure el pedaç de la guanterera i es va posar a netejar la pols del cotxe amb devoció i fent honor a la publicitat que duia incorporada a la porta del seu vehicle: Sempre Lim Po, i certament, aquell cotxe sempre estava net.

El senyor Augusto havia acceptat aquell encàrrec per a la mitjanit i ara que era a l'aeroport es penedia d'haver-ho fet, però necessitava els diners, vet aquí la cosa, perquè tenia dues filles que volia enviar a estudiar a Europa, i per això treballava tot el que

podia i sempre apartava la meitat dels guanys del dia per poder enviar les dues noies fora de Cap Verd. En certa mesura, el senyor Augusto projectava sobre les dues al·lotes la seva frustració, no ja per no haver pogut sortir del seu país, sinó per no haver pogut tenir una formació superior, que realment era el seu somni. L'Augusto no hauria agafat aquella feina perquè a l'endemà, a les sis i mitja del matí, havia de tornar a ser a l'aeroport per recollir una clienta molt especial i dormiria poc, però va pensar en els dos mil escuts, va pensar en les seves filles i va pensar en Europa i en les seves universitats i allò va ser el que el va convèncer per esmunyir-se a la vora de les carcasses sinistres dels vaixells de la badia.

Anar a buscar els Lamartine semblava un encàrrec maleït aquell dia a Mindelo. I això que normalment un servei a l'aeroport no era rebutjat per ningú perquè era una feina neta, fàcil, a preu fet, i que de vegades reportava unes bones propines. En això pensava l'Armando, el taxista de confiança del residencial Jenny, on s'allotjarien els Lamartine, quan rumiava com s'ho faria per trobar un substitut que el pogués cobrir per aquella nit. L'Armando, trentados anys, taxista fi i impecable, tenia una habilitat especial per trobar feines bones, i a Mindelo una de les millors és ser taxista de confiança d'un hotel. Però aquella nit tenia feina amb una parella de turistes, els Vogler, uns periodistes suïssos que havien insistit en convidar-lo a sopar a ell i la seva dona al Nella's, un dels millors restaurants de la ciutat. Els Vogler

havien arribat a Cap Verd feia dues setmanes i es dedicaven a conviure amb el màxim de capverdians possibles per tal que els explicassin les seves històries. Tenien un encàrrec d'una editorial alemanya que els havia avançat part dels drets d'autor i els havia cobert les despeses per fer un llibre de viatges al petit arxipèlag africà. I com que aquella nit tocava en Malaquíás, el més afamat músic instrumentista de Mindelo, van decidir que anirien a l'actuació i que convidarien el seu taxista i la dona per tenir encara més testimonis i més punts de vista per al seu llibre. L'Armando no s'hi havia pogut negar. En primer lloc perquè els Vogler eren complidors i bons pagadors i ja feia tres dies que els passejava amunt i avall de São Vicente, i en segon lloc perquè mai no havia anat a sopar al Nella's —ni tan sols ho havia somiat— i molt manco amb actuació inclosa de Malaquíás. Quan li ho va dir a la seva dona ella va somriure d'aquella manera enigmàtica que tant el fascinava i va posar-se a remenar per dins l'armari per veure quin seria el vestit més adequat. Només li va fer una pregunta: “Com ens entendrem, amb els Vogler?” “No et preocupis, parlen portuguès perfectament”, va respondre l'Armando mentre sortia de casa a buscar un taxista i així evitar veure la cara de la seva dona fent una ganyota de fàstic per haver de parlar aquella llengua que odiava.

A les deu del matí l'Armando va creuar-se amb el Pedro. Com que els dos anaven buits, va aprofitar per passar-li l'encàrrec. El Pedro i l'Armando eren

amics de tota la vida i sabia que podia confiar en ell. El Pedro li va dir al seu amic que li faria el favor més pels diners que per res, perquè aquella era una hora intempestiva. Així que quan els seus amics el varen telefonar per convidar-lo a un sopar de llagosta i visionat del partit del Benfica, el Pedro va pensar que hauria de passar l'encàrrec a algú altre. Les llagostes les havia portat el Joaquinzinho, aficionat a la pesca submarina que sempre sabia on trobar els crustacis encara que fos en època de veda, tal i com passava al mes de setembre. Pel que el Pedro sabia, el Joaquinzinho anava amb la seva barqueta fins a l'Ilhéu dos Pássaros, l'illot que tancava la badia de Mindelo, un paradís de recursos naturals. Allà, en dues coves submarines, agafava sempre totes les llagostes que volia, era el seu viver. Només havia d'anar alerta amb les nombroses morenes que hi havia a les anfractuositats de la roca volcànica submergida i amb els nombrosos taurons que circulaven pel mar del canal, el braç d'Atlàntic que constituïa el freu entre les dues illes i que era solcat per totes les espècies marines imaginables. El Joaquinzinho estava fart dels taurons tigres que se li menjaven habitualment la pesca, així que havia optat pels crustacis, ben saborosos i molt manco envejats pels esquals. Així doncs, el Pedro tenia un bon pla per a la nit i havia de deslliurar-se com fos possible de l'encàrrec.

El Pedro va trobar l'António just abans d'anar a dinar. A la una del migdia el sol vertical del tròpic feia tornar bojos els qui s'aventuraven a circular pels

carrers i més en aquells cotxes sense aire condicionat que es convertien en forns sobre rodes. Per sort l'ajuntament havia estat raonable i els havia deixat pintar els taxis de blanc, un color que neutralitzava una mica el poder devastador dels raigs. L'António tenia el cotxe aparcad en una ombra i esperava. No podia fer res més. Escoltava la ràdio i estava mig endormiscat i quan va veure el Pedro va sortir per saludar el seu amic. Eren prop de la rèplica de la Torre de Belém i tot el carrer podia a peix, una sentor provinent del mercat proper. Però ells hi estaven tan avesats que gairebé ni la sentien. El Pedro li va explicar la situació i lògicament l'António se'n va fer càrrec. No es podia deixar perdre un sopar com aquest i un partit del Benfica així com així. Ell aniria a l'aeroport.

L'António va arribar a casa devers les dues del migdia i es va trobar que la seva dona ja l'esperava. "La nena ha trencat aigües." Així doncs, els esperava un dia mogudet a casa. I això que ell havia arribat pensant en un dinar, que ja veia que no faria, i sobretot en una llarga migdiada per evitar la calor angoixosa del carrer. La nena, la seva filla petita, la darrera que vivia a casa, s'havia posat de part. Aviat arribarien les seves germanes per ajudar-la en la vinguda al món de la nova criatura. Va obrir la porta de l'habitació per veure-la. Estava relaxada, concentrada. Tenia unes petites gotes de suor al front i havien engegat l'únic ventilador de la casa. Va desitjar que tot anàs bé, a la seva família els parts eren una cosa fàcil. Va recordar

els temps en què ells varen tenir el primer fill, la seva dona tenia tot just quinze anys, com ara la filla. I es pensaven que seria un part llarg i difícil, però el seu primer fill va néixer tot just després de dues hores de trencar aigües. Amb la resta, fins a aquella nena, la que feia deu, la cosa es va anar accelerant. Totes les seves filles també havien tengut aquella facilitat i ràpidament havien anat omplint la casa de nés. Ara arribaria el darrer. Llavors l'António es va recordar de l'encàrrec i va sortir al carrer. Aniria a demanar-li el favor a l'Augusto, el seu veí del davant. Li sabia greu perquè suposava que estaria dormint la migdiada i no el volia molestar.

L'Augusto, efectivament, dormia. “Però no et preocupis, António, el primer és el primer, només faltaria. I tant que et faré el favor, per descomptat, i no et preocupis, només estava mig endormiscat i per això són els amics, no?” Així, alleugerit de feines, l'António va tornar de cap a casa, preparat i a punt per si havia d'anar a buscar alguna cosa amb el seu taxi per ajudar a dur el seu vigèsim nét a la terra. I ara l'Augusto maleïa el moment d'haver acceptat la feina, perquè tenia son i no havia pogut acabar de dormir la migdiada en condicions.

Per sort els Lamartine no varen torbar-se molt a aparèixer. Hi havia tres homes i una dona que varen saludar fredament. Anaven vestits a l'europea, però un d'ells molt més descuidadament que els altres. L'home més gran es va col·locar al davant i els altres tres s'encabiren al darrere. Anaven tots plegats al re-

sidencial Jenny i l'Augusto va quedar del tot sorprès quan l'home que anava al davant se li va adreçar en *crioulo*. Era el primer europeu que venia de fora a qui sentia parlar en la seva llengua, però tenia un no sé què d'antiquat, de vell, amb expressions que feia més de vint anys que no es feien servir, com si fos un *crioulo* rovellat com el casc dels vaixells afonats a la badia de Mindelo.